

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

॥ శ్రీ సంక్షేపసుందరకాండం ॥

*This document\* has been prepared by*

***Sunder Kidambi***

*with the blessings of*

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

**His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam***

---

\*This was typeset using skt, L<sup>A</sup>T<sub>E</sub>X, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ శ్రీ సంక్షేపసుందరకాండం ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

॥ శ్రీమద్రామాయణ పఠనోపక్రమే అనుసంధేయాః శ్లోకాః ॥

రామానుజ దయాపాత్రం జ్ఞానపైరాగ్య భూషణం ।  
శ్రీమద్వేంకటనాథార్యం వందే వేందాంతదేశికం ॥ 1 ॥

లక్ష్మీనాథసమారంభాం నాథయామునమధ్యమాం ।  
అస్మదాచార్యపర్యంతాం వందే గురుపరంపరాం ॥ 2 ॥

యో నిత్యమచ్యుతపదాంబుజయుగ్మరుక్మ  
వ్యామోహతస్తదితరాణి తృణాయమేనే ।  
అస్మద్గురోర్భగవతోస్య దయైకసింధోః  
రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే ॥ 3 ॥

మాతా పితా యువతయస్తనయా విభూతిః  
సర్వం యదేవ నియమేన మదన్వయనాం ।  
ఆద్యస్య నః కులపతేర్వకుళాభిరామం  
శ్రీమత్ తదంఘ్రియుగళం ప్రణమామి మూర్ధ్నా ॥ 4 ॥

భూతం సరశ్చ మహదాహ్వాయ భట్టనాథ  
శ్రీభక్తిసార కులశేఖర యోగివాహాన్ ।  
భక్తాంఘ్రిరేణు పరకాల యతీంద్ర మిశ్రాన్  
శ్రీమత్ పరాంకుశమునిం ప్రణతోస్మినిత్యం ॥ 5 ॥

పితామహస్యాపి పితామహీయ  
 ప్రాచేతసాదేశ ఫలప్రదాయ |  
 శ్రీభాష్యకారోత్తమ దేశికాయ  
 శ్రీశైల పూర్ణాయ నమో నమస్తా త్ || 6 ||

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజం |  
 ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే || 7 ||

యస్య ద్విరదవక్త్రాద్యాః పారిషద్యాః పరశ్శతం |  
 విఘ్నం నిఘ్నంతి సతతం విష్వక్సేనం తమాశ్రయే || 8 ||

జ్ఞానానందమయం దేవం నిర్మలస్ఫటికాకృతిం |  
 ఆధారం సర్వవిద్యానాం హయగ్రీవముపాస్మహే || 9 ||

కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరం |  
 ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకికోకిలం || 10 ||

వాల్మీకేర్మునిసింహస్య కవితావనచారిణః |  
 శృణ్వన్ రామకథానాదం కో న యాతి పరాం గతిం || 11 ||

యః పిబన్ సతతం రామచరితామృతసాగరం |  
 అత్పృష్ఠస్తం మునిం వందే ప్రాచేతసమకల్మషం || 12 ||

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం |  
 రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజం || 13 ||

అంజనానందనం వీరం జానకీశోకనాశనం |  
 కపీశమక్షహంతారం వందే లంకాభయంకరం || 14 ||

మనోజవం మారుతతుల్యవేగం  
 జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠం |

వాతా త్మజం వానరయూథముఖ్యం  
శ్రీరామదూతం శిరసా నమామి || 15 ||

ఉల్లంఘ్య సింధోః సలిలం సలీలం  
యః శోకవహ్నిం జనకాత్మజాయాః |  
ఆదాయ తేనైవ దదాహ లంకాం  
నమామి తం ప్రాంజలిరాంజనేయం || 16 ||

ఆంజనేయమతిపాటలాననం  
కాంచనాద్రి కమనీయవిగ్రహం |  
పారిజాత తరుమూల వాసినం  
భావయామి పవమాననందనం || 17 ||

యత్ర యత్ర రఘునాథకీర్తనం  
తత్ర తత్ర కృతమస్తాంజలిం |  
బాష్పవారిపరిపూర్ణలోచనం  
మారుతిం నమత రాక్షసాంతకం || 18 ||

వేదవేద్యే పరే పుంసి జాతే దశరథాత్మజే |  
వేదః ప్రాచేతసా దాసీత్ సాక్షాత్ రామాయణాత్మనా || 19 ||

చరితం రఘునాథస్య శతకోటి ప్రవిస్తరం |  
ఏకైకమక్షరం ప్రోక్తం మహాపాతకనాశనం || 20 ||

శృణ్వన్ రామాయణం భక్త్యా యః పాదం పదమేవ వా |  
స యాతి బ్రహ్మణః స్థానం బ్రహ్మణా పూజ్యతే సదా || 21 ||

వాల్మీకి గిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ |  
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ || 22 ||

శ్లోకసారసమాకీర్ణం సర్గకల్లోలసంకులం।  
కాండగ్రాహ మహామీనం వందే రామాయణార్ణవం॥ 23 ॥

యః కర్ణాంజలి సంపుటైరహారహాః సంయక్ పిబత్యాదరాత్  
వాల్మీకేర్వదనారవింద గళితం రామాయణాఖ్యం మధు।  
జన్మ వ్యాధి జరా విపత్తి మరణైరత్యంత సోపద్రవం  
సంసారం స విహాయ గచ్ఛతి పుమాన్ విష్ణోః పదం శాశ్వతం॥ 24 ॥

తదుపగత సమాస సంధియోగం  
సమమధురోపనతార్థ వాక్య బద్ధం।  
రఘువర చరితం మునిప్రణీతం  
దశశిరసశ్చ వధం నిశామయధ్వం॥ 25 ॥

శ్రీరాఘవం దశరథాత్మజమప్రమేయం  
సీతాపతిం రఘుకులాన్వయరత్నదీపం।  
ఆజానుబాహుమరవింద దళాలయతాక్షం  
రామం నిశాచరవినాశకరం నమామి॥ 26 ॥

వైదేహీసహితం సురద్రుమతలే హైమే మహామండపే  
మధ్యేపుష్పకమాసనే మణిమయే వీరాసనే సుస్థితం।  
అగ్రే వాచయతి ప్రభంజనసుతే తత్త్వం మునిభ్యః పరం  
వ్యాఖ్యాంతం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలం॥ 27 ॥

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం।  
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహం॥ 28 ॥

ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథిర్మది।  
పౌరుషేచాఽప్రతిద్వంద్వః శరైనం జహి రావణిం॥ 29 ॥

తపః స్వాధ్యాయనిరతం తపస్వీ వాగ్విదాం వరం |  
నారదం పరిపవ్రచ్చ వాల్మీకిర్మునిపుంగవం || 30 ||

శ్రీరఘునందన పరబ్రహ్మణే నమః

|| అథ శ్రీ సంక్షేప సుందరకాండం ||

తతో రావణనీతాయాః సీతాయాః శత్రుకర్షణః |  
ఇయేష పదమన్వేష్టుం చారణాచరితే పథి || 1 ||

యథా రాఘవనిర్ముక్తః శరః శ్వసనవిక్రమః |  
గచ్ఛేత్తద్వద్గమిష్యామి లంకాం రావణపాలితాం || 2 ||

ప్రవిశ్య నగరీం లంకాం కపిరాజహితంకరః |  
చక్రేఽథ పాదం సవ్యం చ శత్రూణాం స తు మూర్ధని || 3 ||

దృష్టమంతఃపురం సర్వం దృష్టా రావణయోషితః |  
న సీతా దృశ్యతే సాధీవ వృథా జాతో మమ శ్రమః || 4 ||

ప్రవిశన్నిష్పతంశాచపి ప్రపతన్నత్పతన్నపి |  
సర్వమప్యవకాశం స విచచార మహాకపిః || 5 ||

అశోకవనికా చేయం దృశ్యతే యా మహాద్రుమా |  
ఇమామభిగమిష్యామి న హీయం విచితా మయా || 6 ||

అశోకవనికాయాం తు తస్యాం వానరపుంగవః |  
తతో మలినసంవీతాం రాక్షసీభిః సమావృతాం || 7 ||

ఉపవాసకృశాం దీనాం నిఃశ్వసంతీం పునః పునః |  
దదర్శ శుక్లపక్షాదౌ చంద్రరేఖామివాఽమలాం || 8 ||

తాం సమీక్ష్య విశాలాక్షీమధికం మలినాం కృశాం।  
తర్కయామాస సీతేతి కారణైరుపపాదిభిః॥ 9 ॥

అస్యా దేవ్యా మనస్తస్మిన్ తస్య చాస్యాం ప్రతిష్ఠితం।  
తేనేయం స చ ధర్మాత్మా ముహూర్తమపి జీవతి॥ 10 ॥

ఏవం సీతాం తదా దృష్ట్వా హృష్టః పవనసంభవః।  
జగామ మనసా రామం ప్రశశంస చ తం ప్రభుం॥ 11 ॥

రాజా దశరథో నామ రథకుంజరవాజిమాన్।  
తస్య పుత్రః ప్రియో జ్యేష్ఠస్తారాధిపనిభాననః॥ 12 ॥

రామో నామ విశేషజ్ఞః శ్రేష్ఠః సర్వధనుష్మతాం।  
తస్య సత్యాభిసంధస్య వృద్ధస్య వచనాత్ పితుః।  
సభార్యః సహ చ భ్రాత్రా వీరః ప్రవ్రాజితో వనం॥ 13 ॥

తతస్త్వమర్షాపహృతా జానకీ రావణేన తు।  
స మార్గమాణస్తాం దేవీం రామః సీతామనిందితాం।  
ఆససాద వనే మిత్రం సుగ్రీవం నామ వానరం॥ 14 ॥

సుగ్రీవేణాపి సందిష్టా హరయః కామరూపిణః।  
దిక్షు సర్వాసు తాం దేవీం విచిన్వంతి సహస్రశః॥ 15 ॥

తస్యా హేతోర్విశాలాక్ష్యాః సాగరం వేగవాన్ ప్లుతః।  
యథా రూపాం యథా వర్ణాం యథా లక్ష్మీం చ నిశ్చితాం।  
అశ్రౌషం రాఘవస్యాహం నేయమాసాదితా మయా॥ 16 ॥

జానకీ చాపి తచ్ఛ్రీత్వా విస్మయం పరమం గతా।  
సా దదర్శ కపిం తత్ర ప్రశ్రితం ప్రియవాదినం॥ 17 ॥

తామబ్రవీన్మహాతేజా హనూమా౯ మారుతా త్మజః |  
అహం రామస్య సందేశాత్ దేవి దూతస్తవాగతః || 18 ||

వైదేహి కుశలీ రామస్త్వాం చ కౌశలమబ్రవీత్ |  
లక్ష్మణశ్చ మహాతేజా భర్తుస్తేనుచరః ప్రియః || 19 ||

సా తయోః కుశలం దేవీ నిశంయ నరసింహయోః |  
ప్రీతిసంహృష్టసర్వాంగీ హనుమంతం అథాబ్రవీత్ || 20 ||

కల్యాణీ బత గాథేయం లౌకికీ ప్రతిభాతి మే |  
ఏతి జీవంతమానందో నరం వర్షతాదపి || 21 ||

భూయ ఏవ మహాతేజా హనుమా౯ మారుతా త్మజః |  
అబ్రవీత్ ప్రశ్రితం వాక్యం సీతాప్రత్యయకారణాత్ || 22 ||

రామనామాంకితం చేదం పశ్య దేవ్యంగులీయకం |  
ప్రత్యయార్థం తవాసీతం తేన దత్తం మహాత్మనా || 23 ||

గృహీత్వా ప్రేక్షమాణా సా భర్తుః కరవిభూషణం |  
భర్తారమివ సంప్రాప్తం జానకీ ముదితాభవత్ || 24 ||

తతో వస్త్రగతం ముక్త్యా దివ్యం చూడామణిం శుభం |  
ప్రదేయో రాఘవాయేతి సీతా హనుమతే దదౌ || 25 ||

తతస్తు హనుమా౯ వీరో బభంజ ప్రమదావనం |  
దాసోఽహం కోసలేంద్రస్య రామస్యాక్లిష్టకర్మణః || 26 ||

న రావణసహస్రం మే యుద్ధే ప్రతిబలం భవేత్ |  
అర్ధయిత్వా పురీం లంకామభివాద్య చ మైథిలీం |  
సమృద్ధార్థో గమిష్యామి మిషతాం సర్వరక్షసాం || 27 ||

వేష్టయంతి స్మ లాంగూలం జ్ఞైః కార్పాసకైః పటైః |  
తైలేన పరిషిచ్యాథ తేఽగ్నిం తత్రావపాతయన్ || 28 ||

దీప్యమానే తతస్తస్య లాంగూలాగ్రే హనూమతః |  
రాక్షస్యస్తా విరూపాక్ష్యః శంసుర్దేవ్యాస్తదప్రియం || 29 ||

మంగలాభిముఖీ తస్య సా తదాసీన్మహాకపేః |  
ఉపతస్థే విశాలాక్షీ ప్రయతా హవ్యవాహనం || 30 ||

యద్యన్తి పతిశుశ్రూషా యద్యన్తి చరితం తపః |  
యది వాస్త్యేకపత్నీత్వం శీతో భవ హనూమతః || 31 ||

హనూమతా వేగవతా వానరేణ మహాత్మనా |  
లంకాపుర ప్రదగ్ధం తద్రుద్రేణ త్రిపురం యథా || 32 ||

ఏవమాశ్వాస్య వైదేహీం హనూమాన్ మారుతా త్మజః |  
గమనాయ మతిం కృత్వా వైదేహీమభ్యవాదయత్ || 33 ||

తతః స కపిశార్దులః స్వామిసందర్శనోత్సుకః |  
ఆరురోహ గిరిశ్రేష్ఠమరిష్ఠమరిమర్దనః || 34 ||

నిపపాత మహేంద్రస్య శిఖరే పాదపాకులే |  
దృష్టా సీతేతి విక్రాంతః సంక్షేపేణ న్యవేదయత్ || 35 ||

ప్రీతిమంతస్తతః సర్వే వాయుపుత్రపురస్సరాః |  
మహేంద్రాగ్రం పరిత్యజ్య పుప్లువుః ప్లవగర్షభాః || 36 ||

నిపేతుర్ధ్విరాజస్య సమీపే రాఘవస్య చ |  
హనుమాంశ్చ మహాబాహుః ప్రణమ్య శిరసా తతః |  
నియతామక్షతాం దేవీం రాఘవాయ న్యవేదయత్ || 37 ||

తౌ జాతాశ్వాసౌ రాజపుత్రౌ విదిత్వా  
 తచ్చాభిజ్ఞానం రాఘవాయ ప్రదాయ |  
 దేవ్యా చాఖ్యాతం సర్వమేవానుపూర్వ్యత్  
 వాచా సంపూర్ణం వాయుపుత్రః శశంస || 38 ||

వసిష్ఠో వామదేవశ్చ జాబాలిరథ కాశ్యపః |  
 కాత్యాయనః సుయజ్ఞశ్చ గౌతమో విజయస్తథా || 39 ||

అభ్యషించన్ నరవ్యాఘ్రం ప్రసన్నేన సుగంధినా |  
 సలిలేన సహస్రాక్షం వసవో వాసవం యథా || 40 ||

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం  
 సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం శుభం చ |  
 శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః  
 ఆఖ్యానమోజస్కరం ఋద్ధికామైః || 41 ||

|| శ్రీమద్రామాయణ పారాయణ సమాపనే అనుసంధేయ శ్లోకక్రమః ||

ఏవమేతత్పురావృత్తమాఖ్యానం భద్రమస్తు వః |  
 ప్రవ్యాహరత విస్రబ్ధం బలం విష్ణోః ప్రవర్ధతాం || 1 ||

లాభస్తేషాం జయస్తేషాం కుతస్తేషాం పరాభవః |  
 యేషామిందీవరశ్యామో హృదయే సుప్రతిష్ఠితః || 2 ||

కాలే వర్షతు పర్జన్యః పృథివీ సస్యశాలినీ |  
 దేశోఽయం ఊభరహితో బ్రాహ్మణాః సంతు నిర్భయాః || 3 ||

కావేరీ వర్ధతాం కాలే కాలే వర్షతు వాసవః |  
 శ్రీరంగనాథో జయతు శ్రీరంగశ్రీశ్చ వర్ధతాం || 4 ||

స్వస్తి ప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం  
 న్యాయ్యేన మార్గేణ మహీం మహీశాః |  
 గోబ్రాహ్మణేభ్యః శుభమస్తు నిత్యం  
 లోకాః సమస్తాః సుఖినో భవంతు || 5 ||

మంగళం కోసలేంద్రాయ మహనీయగుణాబ్ధయే |  
 చక్రవర్తితనూజాయ సార్వభౌమాయ మంగళం || 6 ||

వేదవేదాంతవేద్యాయ మేఘశ్యామలమూర్తయే |  
 పుంసాం మోహనరూపాయ పుణ్యశ్లోకాయ మంగళం || 7 ||

విశ్వామిత్రాంతరంగాయ మిథిలానగరీపతేః |  
 భాగ్యానాం పరిపాకాయ భవ్యరూపాయ మంగళం || 8 ||

పితృభక్తాయ సతతం భ్రాతృభిః సహ సీతయా |  
 నందితాఖిలలోకాయ రామభద్రాయ మంగళం || 9 ||

త్యక్తసాకేతవాసాయ చిత్రకూటవిహారిణే |  
 సేవ్యాయ సర్వయమినాం ధీరోదారాయ మంగళం || 10 ||

సౌమిత్రిణా చ జానక్యా చాపబాణాసిధారిణే |  
 సంసేవ్యాయ సదా భక్త్యా స్వామినే మమ మంగళం || 11 ||

దండకారణ్యవాసాయ ఖండితామరశత్రవే |  
 గృధ్రరాజాయ భక్తాయ ముక్తిదాయాస్తు మంగళం || 12 ||

సాదరం శబరీదత్తఫలమూలాభిలాషిణే |  
 సౌలభ్యపరిపూర్ణాయ సత్త్వోద్ధిక్తాయ మంగళం || 13 ||

హనుమత్సమవేతాయ హరీశాభీష్టదాయినే |  
 వాలిప్రమథనాయాస్తు మహాధీరాయ మంగళం || 14 ||

శ్రీమతే రఘువీరాయ సేతూల్లంఘితసింధవే |  
జితరాక్షసరాజాయ రణధీరాయ మంగళం || 15 ||

ఆసాద్య నగరీం దివ్యాం అభిషిక్తాయ సీతయా |  
రాజాధిరాజరాజాయ రామభద్రాయ మంగళం || 16 ||

మంగళాశాసనపరైర్మదాచార్యపురోగమైః |  
సర్వైశ్చ పూర్వైరాచార్యైః సత్కృతాయాస్తు మంగళం || 17 ||

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా  
బుద్ధ్యాఽఽత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ |  
కరోమి యద్యత్ సకలం పరస్మై  
నారాయణాయేతి సమర్పయామి || 18 ||

|| ఇతి శ్రీ సంక్షేపసుందరకాండం సంపూర్ణం ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |  
శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంత గురవే నమః ||